

Domače vesti

Himen

Dne 20. julija sta se poročila dobro poznana Mary Lambert iz Neff Rd. in Andy Bozich iz Naumann Ave. Svoj dom sta si ustanovila na 1201 E. 177 St. Želimo jima vso srečo v zakonskem stanu!

Urad bo zaprt

Dr. Vincent Opaskar sporoča, da bo njegov zobozdravniški urad na 6402 St. Clair Ave. zaprt od 28. julija do 2. avgusta, ko bo zopet ordiniral.

Pozdravi

Pozdrave iz Crested Butte, Colo., pošiljajo vsem prijateljem in znancem Mr. in Mrs. Frank Zigmund, hčerka Elsie in sinček Frank, ki pišejo, da se imajo v velikih coloradskih hribovih prav dobro.

Iz bolnišnice

Poznana Mrs. Josephine Skabar se je po prestani težki operaciji vrnila na svoj dom na Herrick Rd., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice, darila in voščilne kartice, ki jih je prejela v bolnišnici. Sedaj jo prijateljice lahko obiščejo na domu.

Na obisku

Iz Cokburga, Pa., sta prišla na obisk v Cleveland Mr. in Mrs. Frank Spadafora, iz Milwaukee, Wis., pa so prišli Mrs. Anna Rebrnišek in hčerki Jennie in Connie. Tu so se nahajali pri Mr. in Mrs. John Basa na 10313 Reno Ave. ter Mr. in Mrs. Frank Sitar na E. 239 St. Mrs. Spadafora, Mrs. Basa in Mrs. Sitar so sestre, Mrs. Rebrnišek je pa njih prijateljica. Upamo, da so se vsi prav dobro zabavali v prijateljskem krogu!

Dva ribiča utonila

V nedeljo zgodaj zjutraj sta utonila na jezeru Erie, eno miljo od Edgewater parka, Paul Kmiec, star 40 let, in Frank Olbrys, star 52 let, ko sta se s čolnom podala na ribolov, tekom katerega je jezero postalo razburkano in čoln prevrnilo. Do snoči trupli še nista bili najdeni. Frank Kaminski, star 52 let, ki se je nahajal v istem čolnu, se je skozi štiri ure držal na prevrnjenem čolnu in bil rešen od moštvu nekega tovarnega parnika, ki je plul mimo.

Pomanjkanje vode

Ze pretekli terek je mestna vlada odredila, da se ukine škropljenje vrtov in trat okrog domov, kajti mestni vodovod je še vedno nesposoben preskrbeti dovolj vode tekem poletnih mesecev, akoravno je bil lani izdatno izboljšan. Včeraj je župan Burke ukazal, da prepoved ostane v veljavi še nadalje, kajti padec dežja v juliju je bil kakih 50 odstotkov manjši kot običajno. Pričakuje se, da odredba ne bo preklicana dva do tri tedne.

RAZKOL V ITALJANSKI KONFEDERACIJI DELA

RIM, 26. julija.—V vrstah italijanskega delavstva, ki je doslej bilo organizirano v mogočni Konfederaciji dela, je danes prišlo do razkola. Odcepila se je manjša skupina katoliških delavcev, ki uživajo podporo vlade. Komunistična večina v Konfederaciji dela je po brezuspešnih naporih, da bi ohranila enotnost delavstva, obvestila krščanske demokrate, naj kar organizirajo svojo lastno unijo.

Odgovornost za mir je na ramah Zedinjenih držav in Rusije, izjavlja platforma P. S.

FILADELFIJA, 25. julija.—Konvencija nove Progresivne stranke je zaključila svoje delo v nedeljo zvečer s sprejemom platforme, v kateri je med ostalim rečeno, da je ohranitev svetovnega miru vzajemna odgovornost Zedinjenih držav in Rusije.

Konvencija, ki je nominirala Henry A. Wallacea in senatorja Glen Taylorja iz Idaho za predsednika in podpredsednika Zedinjenih držav, se je zaključila s petjem, prav kakor je bilo običajno.

Na svoji dolgi nedeljski seji, ki je trajala do 8:12 zvečer, so delegati dodali nekaj točk k platformi, s katero bo nova stranka šla pred volilce, in izvolila centralni izvršni odbor.

Za predsednika izvršnega odbora je bil izvoljen bivši minnesotski guverner Elmer Benson, za tajnika in kampanjskega voditelja je bil izvoljen C. B. Baldwin, mestni svetnik iz New Yorka, Fred W. Stover iz Hamiltona, Iowa, ki je nominiral Wallacea; Alvin Jones, 27 let stari zamorski dijak prava iz Baton Rouge, La., in Jerry O'Connell, bivši kongresnik iz države Washington.

Edina točka platforme, ki je povzročila debato, je bila ona, ki se tiče odnosov med Ameriko in Rusijo. Peščica delegatov iz Vermonta je zahtevala, da se v platformo vključi izjava, da ni namen nove stranke, da bi "slepo odobrila zunanjo politiko katere koli države, ne glede na to, da stranka kritizira zunanjo politiko Zedinjenih držav."

Ko je bil ta poizkus pogajen, je neki delegat protestiral, da je konvencija "100-procentno odobrila sovjetsko zunanjo politiko."

Ob času, ko je bila platforma sprejeta v celoti, je bilo navzočih še 1,351 delegatov izmed 3,240. Ostali so odpotovali domov. Delegacija iz Vermonta je tudi predlagala, da se stranka izreče za ustvaritev svetovne policijske sile, ki bi pod kontrollo Združenih narodov vsiljevala mir. Predlog pa je bil zavrnjen, in istotako je bil zavrnjen predlog, da bi se konvencija izrekla specifično za nacionalizacijo premoženja in jeklene industrije.

Važne točke v platformi, kakor je bila sprejeta, so:

Da se takoj začnejo pogajanja z Rusijo, v svrhu dognanja "obsežja sporazumnosti za zamenjavo miru."

Da se sprejme "svetovni federalni zakon s strani svetovne federalne zakonodaje z omejeno, ampak zadostno oblastjo, ki naj bi ščitila skupno obrambo in splošno blaginjo vsega človeštva."

Da se preklicata zakon za obvezno vojaščino v mirnem času, kakor tudi Marshallov plan ter Trumanov program za ustavljanje komunizma, s katerim Zedinjene države vršijo vojaško in ekonomsko intervencijo v Grčiji, Turčiji in Kini.

Da se nacionalizirajo velike banke, železnice, trgovska plovba, plinske in električne korporacije, industrije za produkcijo letal, umetnega kavčuka in umetnega gasolina.

Da se razveljavi Taft-Hartley postava in sprejme zakon za \$1 minimalne mezde na uro. Dalje, da se zopet uvede federalna kontrola cen in racioniranje produktov, katerih manjka; da se sprejme zvezne zakone proti linču in omejitvam volilne pravice (poll tax), razširi zakon za socialno zaščito, zajamči farmerjem stabilne cene za njihove pridelke.

Med ostalim platforma tudi zahteva, da Zedinjene države dovolijo pošiljanje orožja Izraelu in sprejem nove židovske države v Združene narode.

Po zaključitvi konvencije je bila osnovana organizacija "Mladih progresivcev," broječa 3,000 članov, pred katero je Wallace izjavil:

"Do sedaj sem delal, ker sem imel vero, izza te konvencije pa sem prišel do prepričanja, da se je naš razmah šele začel."

Porota spoznala Molnarja za krivega

Porota, sestojeca iz sedmih žensk in petih moških, je snoči prinesla pravorek krivde v procesu proti odsojenemu policijskemu poročniku Ernestu Molnarju, ki je bil obtožen, da je bil v intimni zvezi z nižinskimi elementi ter od njih sprejel velike vsote podkupnine za protekcijske nepostavne loterije.

Porota očitno ni verjela Molnarju, njegovi ženi, sinu in ženinim staršem, ki so pričali, da je denar, o katerem je bilo dokazano, da ga je trošil v zadnjih letih za vsakovrstne stvari, dobil na posodo od svojega tasta in tašče, delno pa od sina, ki je trdil, da je tekom službe prigrabil celih \$11,000.

Priče proti Molnarju so bili zamorski raketirji, ki se nahajajo v zaporu v zvezi z nekim dejanskim napadom in poskušanim ugrabljenjem, do katerega je prišlo radi konkurence med nižinskimi gangleži.

Porota je zborovala samo pet ur in pet minut. V smislu pravoreka čaka Molnarja minimalna kazna zopora enega leta, maksimalna kazna pa je zapor 80 let. Obramba je nemudoma naznanila, da bo vložila zahtevo za novo obravnavo, o kateri bo okrajni sodnik Joseph A. Arti odločil v petek.

Obtoženec, o katerem je prosekucija trdila, da je prejel \$80,000 podkupnine, je pravorek sprejel z enakim nasmeškom, ki je karakteriziral njegovo zadržanost med obravnavo, ki se je začela 6. julija.

29 UBITIH V ZRAČNI NESRECI V KANADI

RIMOUSKOU, Que., 26. julija.—Na otoku Gaspe se je ponesrečilo veliko potniško letalo DC-3, pri čemur je izgubilo življenje 29 oseb. Urad za transport je danes začel preiskavo.

SE EN ITALJANSKI UREDNIK V ZAPORU

RIM, 26. julija.—Urednik italijanskega komunističnega tednika "Don Basilio" Samuele Dina, ki posebno rad smeši klerikalce, je danes bil obsojen na eno leto zopora, ker je baje "blatil deželo".

TRUMAN ZOPET UDARIL PO DISKRIMINACIJI

WASHINGTON, 26. julija.—Predsednik Truman je danes objavil dva ukaza, s katerima je uradil po diskriminaciji v armadi in vladnih ustanovah.

Prvi ukaz se nanaša na ustanovitev predsednikovega odbora za enakopravno obravnavanje vseh oseb, ki služijo v armadni službi, brez ozira na barvo kože, plemensko, versko ali pa narodnostno pripadnost. S tem ukazom je predsednik nastopil proti ločitvi zamorskih vojakov od belopoltnih. Znano je, da se sedanjí armadni tajnik Kenneth C. Royal zoperstavlja katerim koli spremembam, kar se tiče segregacije (ločitve) v armadi.

V drugem ukazu je Truman dal navodila za uklonitev diskriminacije v posameznih vladnih ustanovah in za ustanovitev posebnega odbora, ki bo skrbel, da bi se znotraj uradov ne kršilo principe, "na katerih sloni naša vlada."

Oba ukaza sta povzročila senzacijo in potrdila domneve, da bo Truman jutri na nujnostnem zasedanju kongresa predložil zakonodajni program, v katerem bo vključeno tudi vprašanje civilnih pravic. Ukaza sta v soglasju z duhom, ki je vladal na pretekli konvenciji demokratov, obenem pa tudi v soglasju z nasveti progresivnega zamorskega odvetnika Charlesa P. Howarda, ki je na konvenciji Progresivne stranke pretekli teden pozval predsednika, naj podpiše ukaz, s katerim se bo končalo z diskriminacijo napram zamorcem v armadni službi.

\$80,000 PRISPEVKOV NA WALLACEOVEM SHODU

FILADELFIJA, 25. julija.—Nova Progresivna stranka ima sedaj na roki \$50,000, da financira govore, ki jih bosta imela Wallace in Taylor potom radia. Direktor za publiciteto Progresivne stranke Ralph Shikes je izjavil, da je na velikem shodu v Shibe Parku bilo okrog \$80,000 prispevkov. Od te vsote pa bo šlo \$30,000 za najemnino parka in ostale organizacijske stroške. Čisti dobiček bo potemtakem znašal okrog \$50,000.

ZETEV V UKRAJINI SE JE SIJAJNO OBNESLA

MOSKVA, 26. julija.—Zgodnja zetev v žitnici Sovjetske zveze—Ukraini—se je sijajno obnesla. Moskovski časopisi poročajo, da se je na kolektivnih farmah Ukrajine do 5. julija poželo trikrat več žita kot pa lanskega leta v istem času.

Med ostalim poročajo "Moskovske Novice" tudi o drugih ekonomskih uspehih. Tako se je v prvih petih mesecih tekočega leta zvišalo produkcijo bombažnih izdelkov za blizu 30 odstotkov, perila za 42, volne 29 in svila 36.

ARABCI SO ZA DEMILITARIZACIJO JERUZALEMA

BEIRUT, 26. julija.—Posredovalec Z. N. grof Bernadotte je danes naznanil, da so arabske države pristale na demilitarizacijo svetega mesta Jeruzalema.

Zapadne sile prekinile železniške zveze med vzhodno in zapadno Nemčijo

BERLIN, 26. julija.—Zedinjene države in Anglija sta danes prekinili železniške zveze s sovjetsko okupacijsko zono Nemčije. Skupna akcija dveh zapadnih sil je odgovor na sovjetsko blokado Berlina, čeprav uradno naznanilo pravi, da je do prekida prišlo zaradi "tehničnih težav."

Do teh "ekonomskih sankcij" proti Sovjetom je prišlo na konferenci med gen. Lucius D. Clayom in Sir Brian Robertsonom, ameriškim in angleškim

Sovjetski delegat predlaga omejitve pri oboroževanju

LAKE SUCCESS, 26. julija.—Danes so propadli poskusi organizacije Združenih narodov za omejitve oboroževanja, kljub predlogom sovjetskega delegata Jakoba Malika, ki je zagovarjal splošno znižanje oboroževanja in čet, prepoved uporabe atomskega orožja in uničenje sedanjih zalog atomskih bomb.

Delovni odbor komisije Z. N., ki se ukvarja z vprašanjem oboroževanja je z 9 proti 2 glasovi sklenil, da ni potrebno razmotrivati o znižanju armadnih sil in omejitvi oboroževanja, dokler velike sile ne pristanejo na policijsko silo Z. N. in dokler ne bo sklenjen sporazum glede atomske kontrole in mirovnih pogodb za Nemčijo in Japonsko.

Sovjetski delegat Jakob Malik je obtožil Angleže, da želijo preprečiti pogovore glede znižanja oboroževanja.

Delegati pa med tem pripravljajo načrte za polno diskusijo teh vprašanj na generalni skupščini Združenih narodov, ki se bo v jeseni sestala v Parizu. Angleška resolucija predvideva diskusije glede ustanovitve policijske sile Z. N., mednarodne kontrole atomske energije in sklenitev mirovnih pogodb z Nemčijo in Japonsko.

\$80,000 PRISPEVKOV NA WALLACEOVEM SHODU

FILADELFIJA, 25. julija.—Nova Progresivna stranka ima sedaj na roki \$50,000, da financira govore, ki jih bosta imela Wallace in Taylor potom radia. Direktor za publiciteto Progresivne stranke Ralph Shikes je izjavil, da je na velikem shodu v Shibe Parku bilo okrog \$80,000 prispevkov. Od te vsote pa bo šlo \$30,000 za najemnino parka in ostale organizacijske stroške. Čisti dobiček bo potemtakem znašal okrog \$50,000.

SPET NOVA OFENZIVA V SEVERNI GRČIJI

ATENE, 26. julija.—Grške monarhistične čete se zopet nahajajo v novi ofenzivi proti silam grške demokratske armade (gerilcem) gen. Vifiadesa.

Dve diviziji monarhistov sta istočasno začeli z ofenzivo na severni, zapadni in vzhodni fronti. Prva poročila pravijo, da se "ofenziva razvija uspešno."

DEČKA OBTOŽENA, DA STA IZVRŠILA 50 VLOMOV

NEW HAVEN, Conn., 26. julija.—Danes sta bila tu obtožena dva dečka, eden star 10 let, drugi pa 12, da sta v zadnjih štirih mesecih izvršila 50 hišnih vlovov, v katerih sta ukradla skoro za \$2,000 blaga.

Zapadne sile prekinile železniške zveze med vzhodno in zapadno Nemčijo

BERLIN, 26. julija.—Zedinjene države in Anglija sta danes prekinili železniške zveze s sovjetsko okupacijsko zono Nemčije. Skupna akcija dveh zapadnih sil je odgovor na sovjetsko blokado Berlina, čeprav uradno naznanilo pravi, da je do prekida prišlo zaradi "tehničnih težav."

Do teh "ekonomskih sankcij" proti Sovjetom je prišlo na konferenci med gen. Lucius D. Clayom in Sir Brian Robertsonom, ameriškim in angleškim

Tito izjavil, da Jugoslavija želi trgovati z Zed. državami

Bivšemu guvernerju Californije je rekel, da ne sme biti političnih pogojev pri trgovinskih odnosih

BEOGRAD, 26. julija.—Bivši guverner Californije Culbert L. Olsen je danes rekel, da ga je jugoslovanski premier maršal Tito obvestil, da je Jugoslavija pripravljena in voljna trgovati z Zedinjenimi državami.

Kot je pojasnil Olson, je Tito postavil le en pogoj za upostavljanje trgovinskih odnosov med obema državama—da ne bo nobenih političnih pogojev.

Bivši kalifornijski guverner, ki je demokrat, je dalje izjavil, da bo podal predsedniku Trumanu poročilo o svojem sestanku s Titom, s katerim se je na svojem "popolnoma privatnem potovanju po Jugoslaviji" pogovarjal eno uro. Rekel je, da je do sestanka prišlo, ko je jugoslovanskemu pomožnemu zunanjemu ministru Alešu Beblerju prinesel neka pisma njegovih prijateljev in mu ob tej priliki omenil, da bi rad govoril s Titom.

Ker je do sestanka prišlo prav za časa kongresa komunistične stranke Jugoslavije, je mnoge zunanje diplomate presenetil sestanek Olsona in Tita.

Olson pravi, da je Titov položaj še bolj ojačan

Med ostalim je Olson tudi izjavil, da je pozicija maršala Tita v Jugoslaviji bila celo ojačana zaradi kritike Kominforme. "Titov položaj je očitno bil ojačan z novo podporo njegove vlade. Od zunaj izgleda, da je Tita ni potrebno rabiti policijskih metod, da se ohrani na oblasti."

Na kongresu jugoslovanske komunistične stranke je bila med tem soglasno obsojena propaganda moskovskega radia in glasila sovjetske boljševiške stranke "Pravde," ki so primerjali metode jugoslovanske komunistične stranke z metodami Hitlerja in Mussolinija.

Kardelj okrcal "imperializem Zedinjenih držav"

Podpremier Edvard Kardelj pa je na kongresu stranke okrcal Zedinjene države, katere je obtožil, da poskušajo razširiti svoj ekonomski sistem po cellem svetu. Pristavil je, da Jugoslavija želi ekonomsko sodelovanje z vsemi državami, da pa mora to sodelovanje "sloneti na enakopravnosti in medsebojnem spoštovanju obvez."

V svojem govoru ni Kardelj omejil svojega apela za ekonomsko sodelovanje samo na dežele vzhodne Evrope. Toda pristavil je, da bodo jugoslovanski komunisti nadaljevali borbo proti imperializmu. Izjavil je tudi, da ameriški imperializem v Nemčiji sloni na istih kapitalističnih monopolih kot je slonel Hitlerjev. Zedinjene države je obtožil, da širijo in utrjujejo svoj ekonomski sistem z bolj strogimi ukrepi proti komunističnim strankam in zatiranjem demokratičnih pravic neodvisnih ljudstev.

SHAW JE 92 LET STAR

AYCOT ST. LAWRENCE, Anglija, 29. julija.—George Bernard Shaw je danes svoj 92. rojstni dan prebil z delom na svoji novi knjigi. Kaj bo vsebina knjige, ni znano niti njegovi gospodinji.

Socialisti bodo vključeni v novo francosko vlado

PARIZ, 26. julija.—Francoski socialisti so danes pristali na sodelovanje v novi francoski vladi, toda obenem so napadli premierja Andre Maria, ker je za finančnega ministra izvolil bivšega desničarskega premierja Paul Reynauda.

Socialisti so najprej volili, da ne bodo sodelovali v novi vladi, toda pozno zvečer so to stališče revidirali.

Takoj, ko je glavni tajnik socialistične stranke Guy Mollet naznanil pristane na sodelovanje v desničarski vladi, je socialistični voditelj Leon Blum izjavil, da "vključitev Reynauda v vlado pomeni diskreditiranje socializma in končno likvidacijo duha francoskega odpora."

Blum, ki je govoril v imenu manjšine socialistične stranke, je dalje rekel, da manjšina ne bo vezana za sklepe večine, ki postavljajo v nevarnost "bodočnost socialistične stranke in nasprotujejo interesom demokracije in republike."

JAPANSKA VOJNA ZLOČINCA BOSTA OBESENA

YOKOHAMA, 26. julija.—Dva bivša japonska mornariška častnika sta bila danes obsojena na visice, dva ostala pa na 40 let ječe radi obglavljenja ameriškega letalca Arthurja L. Thomasa iz Savannah, Ga.

Thomas je bil obglavljen, ko so Japonci leta 1945 sestrelili njegovo letalo.

AMERISKA LETALA NA MANEVRIH V NEMČIJI

FURSTENFELDBRUCK, 26. julija.—Danes so bile tu v teku priprave za zrakoplovne manevre, pri katerih bo sodelovalo 16 pravkar dospelih "jetnih" letal in več B-29 superbombnikov.

Wallaceovi pristaši bodo ponovno vložili peticije

Ohijiski "Wallace-for-President" odbor je obvestil državne tajnika Edwarda Hummela, da bo ponovno vložil nominacijske peticije za 25 kandidatov, ki tvorijo elektorat nove Progresivne stranke.

Višja sodnija je pretekli teden prinesla odlok, s katerim je Hummela ukazala, da mora sprejeti peticije in jih predložiti lokalnim volilnim odborom, ki bodo ugotovili, če so podpisani pravilni.

Naborni odbori

Gov. Herbert je včeraj imenoval okrajna sodnika Kramera in Newcoma ter probatnega sodnika Brewera za člane komisije, ki bo nastavila 14 nabornih odborov v okraju Cuyahoga za izvrševanje novega zakona za obvezno vojaščino.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BERLINSKA KRIZA

V zvezi s sovjetsko blokado Berlina so se pojavile govorice, da bi prav ta spor lahko bil povod novi vojni. Posebno zadnje dneve smo čitali razne komentarje, ki vsi soglašajo v enem: da je položaj zelo nevaren in da bi lahko zaradi Berlina prišlo do končnega in odločilnega obračuna med Sovjetsko zvezo in zapadnimi silami.

Seveda, vtis o kritičnem položaju zaradi te berlinske krize dobimo le čitajoč komentarje v ameriškem tisku. Znano pa je, da je pri vseh vprašanjih, kjer prihaja do izraza skrajna napetost med Sovjetsko zvezo in zapadnimi silami, prav ameriški tisk, ki gre najbolj daleč—tako daleč, da radi sporov, ki bi se ameriškemu ljudstvu morali zdeti popolnoma brezpomembni, začne obravnavati vprašanja "vojne nevarnosti." Sigurno pa je, da je ves evropski tisk, vključno najbolj reakcionaren, bolj zmeren in previden. Kajti tudi če bi prevladalo mišljenje, da je za berlinsko krizo odgovorna Sovjetska zveza, je vseeno malo izgledov, da bi se evropske države spuščale v novo vojno samo zaradi Berlina.

Pri tem novem in še bolj zaostrenem nesporazumu je prav za prav Berlin le del celotnega vprašanja Nemčije. Ne gre toliko za usodo Berlina, kolikor za usodo cele Nemčije, ki je razklana na dva dela—zapadni in vzhodni. Berlinska kriza je le sovjetska reakcija na načrte zapadnih zaveznikov, ki ne samo da želijo vključiti svoje okupacijske zone Nemčije v Marshallov načrt, in ustvariti iz Porurja jedro tega načrta, ampak obenem tudi zgraditi nov branik proti "komunizmu vzhodne Evrope."

Politika zapadnih zaveznikov v Nemčiji je bila protisovjetska. Potsdamski sporazum, ki so ga podpisali Truman, Stalin in Attlee, je predstavljal osnovo za rešitev tega vprašanja Nemčije. Ta sporazum je predvideval skupno reševanje vprašanj, ki prizadevajo Nemčijo kot celoto, s strani Amerike, Sovjetske zveze, Anglije in Francije. Pa tudi na jaltski konferenci je že bilo govora o nekaterih vprašanjih tikajočih se Nemčije, kakor na primer vprašanje reparacij, ki bi jih Nemčija morala plačati zaveznikom, vprašanje denacifikacije, dekratelizacije Nemčije, onemogočanje ponovljene nemške agresije itd.

Toda potsdamski in jaltski sporazum so le kos papirja. Ni dvoma, da so proti tem sporazumu bili močni ameriški krogi, ki so začeli pretakati solze zaradi "usode Nemčije" in obenem začeli svariti pred "sovjetsko nevarnostjo." Tako in samo zaradi očitne protisovjetske politike v Nemčiji je bilo mogoče, da so stari nacistični karteli ne samo ostali nekažnovani, ampak da so ostali na svojih starih položajih. Zapadne zone se zopet obnavljajo na osnovi močnih nemških kartelov, ki so Hitlerju omogočili, da je svet pahnil v katastrofo druge svetovne vojne. V pogledu denacifikacije sam ameriški tisk prizna, da je spričo sedanjih nesporazumov s Sovjetsko zvezo zadeva povsem neaktualna. Najbolj jasen primer je bila obravnava proti nacističnemu generalu Listu, ki je bil odgovoren za najbolj krute zločine izvršene nad balkanskim ljudstvom. Ameriški sodnik pa je izjavil, da so nacisti "bili žrtve zahrbtnega napada partizanov!"

Politika zapadnih zaveznikov v Nemčiji je povzročila veliko vznemirjenje ne samo pri ljudstvih vzhodno-evropskih držav, ampak tudi pri ljudstvu držav, ki spadajo v tako zvani zapadni blok. Ta strah je povsem upravičen, kajti v dveh zadnjih vojnah je evropsko ljudstvo v polni meri čutilo katastrofalne posledice nemške agresije. Toda kljub naravnemu odporu evropskega ljudstva je koncem meseca junija na Londonski konferenci predstavnikov Amerike, Anglije in Francije bilo sklenjeno, da se iz treh zapadnih zón ustvari novo, zapadno Nemčijo z glavnim mestom Frankfurtom. Sledila je znana valutna reforma zapadnih sil, ki je poslednje poglavje v končni cepitvi Nemčije na dva dela. Berlinska kriza je nujna posledica prejšnjih akcij, torej sovjetski odgovor na načrte zapadnih sil.

Bistveno vprašanje je, ali bodo obstojale dve Nemčiji, zapadna in vzhodna, katere bodo velike sile izkoriščale v svoji politični igri, ali pa bo prišlo do sporazuma glede enotne Nemčije. Jasno pa je že sedaj, da tudi sam sporazum glede Berlina ne bo rešil vprašanja Nemčije, ako bodo zapadne sile delale v svojih zonah po svojih načrtih. Sovjetska zveza pa urejevala vzhodno Nemčijo po svojih.

Izjava Centralnega odbora jugoslovanske komunistične stranke ob resoluciji biroja komunističnih strank

(Nadaljevanje)

Nasprotno, točna je naša trditev, navedena v pismu Centralnemu komiteju Vsevezne komunistične partije (boljševikov) z dne 13. aprila, ki temelji na vrsti izjav članov Komunistične partije Jugoslavije, danjih njihovim partijskim organizacijam, kakor tudi drugih državljanov naše dežele od osvoboditve do danes, in sicer, da so jih organi sovjetske obveščevalne službe brezobzirno snubili zase. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije je menil in meni, da je takšen odnos do dežele, v kateri so komunisti vladajoča stranka in ki gre v socializem—nedopusten odnos in da vodi v demoralizacijo državljanov Federativne ljudske republike Jugoslavije ter slabitev in izpodkopavanje državne in partijskega vodstva.

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije je menil in meni, da mora odnos Jugoslavije do Zveze sovjetskih socialističnih republik temeljiti zgolj na bazi zaupanja in iskrenosti in držati se tega načela jugoslovanskim državnim organom niti na misel ni prišlo, da bi spremljali ali kakor koli kontrolirali državljanse Sovjetske zveze v Jugoslaviji.

3. V resoluciji se kritizira politika Komunistične partije Jugoslavije v pogledu razredne borbe, zlasti pa politika Komunistične partije Jugoslavije na vasi. Pri tem se navajajo znani citati iz Lenina. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije poudarja, da se v svoji politiki omejevanja kapitalističnih elementov na vasi ravna po navedenih in podobnih Leninovih citatih, kar bi lahko ustvarilo resolucije—če bi se bili potrudili—prebrali v objavljenih partijskih dokumentih in člankih in se prepričali o praktičnem uveljavljanju te politike.

Zato obtožbe resolucije in Centralnega komiteja Vsevezne komunistične partije (boljševikov) prav za prav silijo samo skozi odprta vrata, objektivno pa neogibno vodijo k ohranitvi in podpiranju reakcionarnih in kapitalističnih elementov v mestu in na vasi ter povzročajo zmedo med prebivalstvom, kakor da je objektivnih težav, zlasti glede preskrbe v obdobju prehoda iz kapitalizma v socializem, kriv Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije meni, da je kot metoda nedopustno ocenjevanje njegove dejavnosti na bazi posameznih citatov, iztrganosti iz najrazličnejših obdobj borbe ali na bazi posameznih, ločeno vzetih in povrhu še popačenih dejstev. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije meni, da je treba pri ocenjevanju politike Komunistične partije Jugoslavije kakor tudi drugih partij upoštevati predvsem prakso Partije—ali Partija dosega v borbi za socialistično preobrazbo dežele uspehe ali ne, ali postajajo kapitalistični elementi v celoti močnejši ali šibkejši, ali postaja socialistični sektor narodnega gospodarstva šibkejši ali močnejši.

4. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije si ne more kaj, da ne bi z globokim nezadovoljstvom zavrnili trditve, da zavijajo vodilni faktorji Komunistične partije Jugoslavije na pot kulaške stranke, na pot likvidacije Komunistične partije Jugoslavije, da v Partiji ni demokracije, da se goje v Partiji metode vojaškega vodstva, da se v Partiji "teptajo najosnovnejše pravice članov Partije in da se odgovarja na najmilejšo kritiko nepravilno—v Partiji z ostrimi represalijami"

itd. Mar bi mogli člani Partije, ki so v tisočih borbah neustrašeno gledali smrti v obraz, trpeti v Partiji stanje, nevredno ljudi in komunistov?

Trditve, da se v Partiji ne sme kritizirati in podobno, so strašna žalitev slehernega člana naše Partije, sramotenje herojske in slavne preteklosti Partije in njene sedanje herojske borbe za obnovo in izgraditve dežele. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije poudarja, da zato, ker v nekaterih partijskih organizacijah še ni bilo volitev, nemoremo trditi, da v Partiji ni demokracije. To so ostanki vojnih časov in bujnega povojnega razvoja, ki je šla skozi Komunistična partija Jugoslavije, imele pa so jih svoječas tudi druge partije, tako tudi Vsevezna komunistična partija (boljševikov).

Ker zadeva trditve, da se Partija razbija v Fronti, da zavijajo vodilni faktorji na pot kulaške stranke, pa vodi ta trditev objektivno v razbijanje zveze delovnih množic, uresničene pod vodstvom delavskega razreda v enotni organizaciji Ljudske fronte, v izoliranje Partije od delovnih množic. Korenine te trditve so razen omenjenega v nerazumevanju odnosa med Fronto in Partijo v Jugoslaviji, v nerazumevanju bistva Fronte v Jugoslaviji in načina, kako se uveljavlja vodilna vloga delavskega razreda v njej.

Tudi v tem vprašanju ne izhajajo iz dejstva, marveč iz konstruiranih trditve, s katerimi potem polemizirajo z znanimi ugotovitvami leninizma, ki jih noben odgovorni činitelj v Komunistični partiji Jugoslavije nikoli ni izpodbijal. Dejstva, kakor tudi številne izjave skozi vso vojno in po vojni—ne samo komunistov, marveč tudi nekommunistov v Fronti—pa govore: prvič, da je v Fronti vodilna sila Kompartija; drugič, da se Kompartija ne razbija v Fronti, marveč nasprotno, da Partija idejno in politično dviga osnovne množice frontovcev, vzgaja joč jih v duhu svoje politike in marksizma-leninizma; tretjič, da se Ljudska fronta Jugoslavije v praksi bori za socializem, kar bi vsekakor ne bilo mogoče, če bi imele v njej kakršno koli resno vlogo "peste politične skupine"—buržoazne stranke, kulaki, trgovci, mali fabrikanti in podobno, kakor je rečeno v resoluciji, ali če bi bila Fronta koalicijska Kompartije in drugih strank ali oblika sporazuma proletariata z buržoazijo; četrtič, da Partija ne prevzema programa od Fronte, marveč nasprotno, Fronta dobiva osnovno smer in program od Kompartije, kar je tudi naravno glede na njeno vodilno vlogo v njej.

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije pri tem poudarja, da je nadaljno idejno in politično strnjevanje frontovskih množic, povezovanje političnih aktivnosti Partije z aktivnostjo Fronte in vsestranska aktivnost Fronte ena najvažnejših nalog Partije.

Končno Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije poudarja, da je nadaljno idejno in politično strnjevanje frontovskih množic, povezovanje političnih aktivnosti Partije z aktivnostjo Fronte in vsestranska aktivnost Fronte ena najvažnejših nalog Partije.

Končno Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije poudarja, da večina njenih članov ni kooptirana, marveč izvoljena. Pri svojih različnih Centralni komite Vsevezne komunistične partije (boljševikov) ni upošteval članov Politbiroja, ki so bili posebej izvoljeni na peti državni konferenci. Zato je treba številu 22 članov plenuma

Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, ki jih omenja Centralni komite Vsevezne komunistične partije (boljševikov) v nekem svojem pasusu, prišteti še sedem članov Politbiroja. Strahoten je očitek centralnemu komiteju komunistične partije, ki je izgubila v vojni 10 svojih članov, da je kooptiral na njihova mesta sedem tovarišev, v glavnem iz vrst kandidatov Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije.

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije odklanja kot smešno in neresnično trditev o nelegalnosti Komunistične partije Jugoslavije, da ta trditev med drugim tudi potrjuje nerazumevanje oblike, dela Komunistične partije Jugoslavije v določenih pogojih in določenih momentih. Oblike dela Komunistične partije Jugoslavije so zrasle iz konkretnih pogojev

LAPONSKA IN LAPONCI

(Dežela preprostih ljudi, ki jim severni jelen pomeni edino bogastvo in pogoji za obstanek)

Domovina Laponcev je ogromna. Razteza se preko dveh držav severnega dela Skandinavskega polotoka preko Finske in vse tja do polotoka Kola. Ne pozna enotne politične formacije in Laponci, ki žive v teh krajih, razdeljeni med štiri države, govorijo različne dialekte, ki nimajo nič skupnega z uradnim jezikom države, v kateri prebivajo. Le oni, ki imajo stalne stike s sosednimi narodi, se nauče tudi drugih jezikov, ki so jim pač nujno potrebni pri izmenjavi blaga. Izvor laponščine pa poteka verjetno iz skupine tako imenovanih uralsko-altajskih jezikov.

Laponci žive dokaj preprosto. Vsaka kočja ali šotor je nekako enota zase, v kateri živi skupina ljudi večidel leta povsem ločena od ostalega sveta v izpolnjevanju in spoštovanju starih običajev, ki jim nihče ne pozna izvora. V življenju Laponca ima žena še vedno podrejeno vlogo, kakor pač pri vseh preprostih narodih, in ji ni dovoljeno opravljati del, ki zadevajo na primer lov ali sprejemanje gostov, kar priča o ostankih prastarega pojmovanja o nečistosti zlasti poročene žene. Vendar Laponka niti od daleč ni zapostavljena na način, kakor pri nekaterih zaostalih narodih, kjer je žena absolutna last poglavja družine, nekako blago, ki ga lahko odproda ali z njim poljubno razpolaga. Laponci upoštevajo nasvet in glas svoje žene, naj gre za nakup ali prodajo jelenov. In čeprav le glavni družine razpolaga s čredo, so jeleni žene, ki jih je privedla kot doto, zaznamovani posebej; vedno ostane lastnica teh in mladičev, ki se kasneje izležejo. Zakaj Laponcu so jeleni edino bogastvo, edini kapital. Od jelenje črede zavis njegovo življenje in obstoj njegove družine.

Ne zanemarjajo divjačine in poleti ribarijo v številnih jezerih, ki krasiijo njihovo deželo.

Tako pasejo svoje črede že stoletja, zaprti v krog svojih običajev in prastarih šeg, premikajo se iz kraja v kraj, zvesti svojemu staremu reku: Pамет, neje je potovati kakor čakati na istem mestu.

VEČJA POTREBA PO OLJU

Zed. države so največji producent, a hkrati tudi poglavitni potrošnik petroleja in njegovih izdelkov. Od 2.800.000.000 sodov surovega olja, ki ga producirajo vse dežele na svetu, ga dobiva Amerika sama iz svojih vrelcev 2.000.000.000 sodov ali 84 milijard galonov olja. Za pogonsko silo v tovarnah, na železnica, v avtomobilih in strojih vsake vrste, motornih čolnih in ladjah ter za gretje stanovanj in domov se porabi v Ameriki letno okrog 2.150.000.000 sodov. Torej nam domače olja letno primanjkuje za 150.000.000 sodov. Ta primanjkljaj dobimo v uvozu iz Meh-

dolgoletne revolucionarne prakse naše Partije, v tej praksi so se pokazale kot pravilne in bile so važen faktor, da si je Partija pridobila zaupanje množic.

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije zavrača kot nedostojno obtožbo, da vlada v Kompartiji turški režim in da so voditelji prikrili Partiji "kritiko napačne politike Centralnega komiteja, prikrili Partiji in ljudstvu prave vzroke obračunavanja s tovarišema Hebrangom in Žujovičem". Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije ni mogel objaviti pismom Centralnega komiteja Vsevezne komunistične partije (boljševikov), dokler bi tega ne storil Centralni komite Vsevezne komunistične partije (boljševikov), toda vsemu širšemu aktivu Komunistične partije Jugoslavije je znana vsebina pismom Centralnega komiteja Vsevezne komunistične partije (boljševikov), vsemu partijskemu članstvu pa primer Hebranga in Žujoviča.

(Dalje prihodnjič)

ne. Poleg kože za obleko, mleka, rogov in mesa mu je edino prometno sredstvo na prostorni tundrski planjavi in skozi nepregledne gozdove.

Po večini so Laponci pošteni. Na svojih pohodih za čredami so mnogokrat prisiljeni zapuščati brez varstva obleko, sani in orodje brez bojazni, da jim vse to kdo pokrade. Z zaničevanjem in prezirom gledajo na onega, ki si je kdaj koli upal prilastiti nekaj tujega. Vendar se dogajajo primeri kraje "jelenov, kar pa za razliko od "mrtvor laponščine pa poteka verjetno iz skupine tako imenovanih uralsko-altajskih jezikov.

Pri Laponcih ni najti mnogo smisla za umetnost.

Oblačijo se zelo preprosto. Pestrobavne pasove, pokrivala, ovratne rute in nogavice si izdelujejo doma le ročnimast drkajo za nože in nekaj lesenih predmetov za domačo uporabo. Kovine ne obdelujejo in kupujejo vse, kar jim je potrebno za lov in opremo svojih jelenov. Prav tako imajo razvitega čuta za glasbo. Prastare ljudske pesmi, ki prehajajo iz roda v rod, opevajo lov in zaklinjajo hudobne duhove. So vraževerni in prebrični, da je mogoče s slabim pogledom ali skrivnostnim narekom naplести sočloveka marsikatero hudobijo.

Ne zanemarjajo divjačine in poleti ribarijo v številnih jezerih, ki krasiijo njihovo deželo.

Tako pasejo svoje črede že stoletja, zaprti v krog svojih običajev in prastarih šeg, premikajo se iz kraja v kraj, zvesti svojemu staremu reku: Pамет, neje je potovati kakor čakati na istem mestu.

ke in iz drugih centralnih Latinskih ameriških dežel. Dodatno dobimo od tam 50 do 60 milijonov sodov olja, da nadomestimo naš izvoz olja v evropske in druge dežele. Potrebe teh dežel naraščajo, kakor narašča potreba po večjih količinah olja doma. Vlada in privatna industrija si prizadevata izboljšati to situacijo.

Ni dolgo tega, ko je bil v nižji zbornici stavljen predlog za razvite in razširjenje industrije za izdelovanje sintetičnega olja. Istočasno je bilo na delu kakih 6000 geologov in tehnikov, ki so vrtali in preiskovali obrežno in drugo zemljo bli-

zu morja, da bi našli nove naravne zaloge olja. Ob koncu zadnje zime je bilo jasno, da nismo imeli zadostne zaloge olja za kritje vseh tovarniških in drugih potreb, pri tem pa se je potreba po olju še dvigala. Ceni se, da bomo imeli dovolj olja za kritje domačih potreb šele nekako ob koncu marca, 1949.

Ameriški notranji minister (Secretary of the Interior) Julius A. Krug, je ob priliki otvoritve pete petrolejne razstave in kongresa v Tulsi, Okla., dne 15. maja dejal naslednje:

"Prvič, pričelo se je delovati na tem, da se produkcijski pritisk usmeri proč od Zed. držav. Marshallov plan je čezdalje bolj odvisen od tujih oljnih virov za evropske potrebe. Pričakovati je torej, da bo prevzela vzhodna polobla odgovornost za oljne potrebe svojega predelja. Se vedno so namreč neizčrpne in tudi neraziskane velikanske rezerve olja na Sredozemlju. Nizozemska Vzhodna Indija bo kmalu imela svoja oljna polja v polnem obratu pridobivanja petroleja. Pridobivanje petroleja se večja tudi v Centralni in Južni Ameriki. Verjetno je tudi, da bo postala dolina reke Amazon bogat vir olja.

"Primeren razvoj vseh teh in drugih možnosti pridobivanja petroleja bo pripomogel k boljši in bolj uravnoteženi produkciji olja," je dejal Mr. Krug, ki je naglasil, "da se po vsem svetu tako večja potreba po olju, da bomo leta 1950 potrebovali dnevno 10.000.000 olja za kritje vseh potreb. Od zapadne poloble pa ni pričakovati, da bi mogla posebno dolgo producirati 80% svetovnega olja."

Precej napredka, je dejal dalje Mr. Krug, je opaziti na polju raziskovanja v oljni industriji. Boljši način čiščenja in varčna ter praktična uporaba olja po konsumentu prihrani velike količine petroleja, za znanihovan pa je tudi že lep napredek v izdelovanju sintetičnega olja. — Nova oljna ležišča iščejo trenutno največ na Jugu in v predelu ob mehiškem zalivu. Nekateri vrelci so bili odkriti šele, ko so iskanci olja zvrtili do 8.000 čevljev globoko v zemljo. Seveda bo treba najti tudi dobro transportacijo za prevoz olja iz novonajdenih ležišč preden se bo lahko reko, da je situacija oljnega primanjkljaja rešena. Prihodnje zimo bo nemara še trda predla onim, ki rabijo petrolejsko kurjavo, ali naslednjo zimo pa bo položaj že gotovo prav znatno izboljššan.

Common Council

Chicago. — Tillie Ločniškar, žena Vinkota Ločniškara, na meščena v upravništvo Prosvete, je prestala težko operacijo v bolnišnici Hinsdale Sanatorium v Hinsdalu, čikaškem predmestju.

Ely, Minn. — V tukajšnji bolnišnici je umrl John Cernivec, star 68 let, doma iz Cerklja na Gorenjskem, v Ameriki čez 40 let. Tukaj zapuščal ženo, tri hčere in enega sina, v Chicagu pa enega brata. Bil je član ABZ in KSKJ. — Dne 14. julija se je vršil pogreb treh bratov Mrache, ki so padli v bojih v zadnji vojni. Zapuščajo starše, dva brata in eno sestro.

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520—16th St., N. W.,
Washington 9, D. C.
Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:
Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.,
New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(Nadaljevanje)

Kako pridemo do rude

Zdaj vemo, na katerih mestih moramo iskati rudo.

Zvedeti pa moramo njen natančni naslov.

Podreti je treba v globino zemlje, zavrtati v zemljo z rudoslednim svedrom, da doženemo, ali je v globini ruda, koliko je in kakšna je. Mogoče je ni tam, kjer mislimo, da je, ampak je kje poleg v bližini. Mogoče je je tako malo, da se ne splača začeti kopati. Rudo je treba videti in otipati, preden se lotimo kopanja.

To ni tako preprosto. Ni lahko vrtati v zemljo. Še dobro gre, če zadene sveder na mehko kamenino. Imamo pa tudi tako močnejše, najbolj trdo jeklo ne pride do živga. Teda moramo uporabljati diamanten sveder. Diamant se pri vrtanju porabi, stanje pa veliko denarja. In kako počasi napreduje tako delo. Včasih zvrta sveder v eni uri, komaj pet do deset centimetrov. Ljudje vrtajo dan za dnem, konec konca pa lahko ugotovijo, da na tem mestu sploh ni rude.

Da, če bi bilo mogoče videti rudo skozi zemljo, potem bi bila stvar drugačna. Potem nam ne bi bilo treba vrtati na slepo, srečo, ampak bi gotovo zadeli na rudo.

Rude ni mogoče videti skozi zemljo, toda vse stvari na svetu imajo neko lastnost, ki nam lahko pride prav, kadar iščemo rudo.

Ruda nas vodi sama k sebi. Kakšno lastnost imajo vse stvari na svetu?

Pritegujejo k sebi vse, kar jih obkroža. Kadar stoji človek sredi svoje sobe, ne čuti, da ga vleče v razne smeri. Z desne ga priteguje omara, z leve miza, od zadaj stol, od spredaj divan, od vseh štirih strani stene, od spodaj pod, od zgoraj strop. In celo črnilnik na mizi in muha na stropu ga vlečeta k sebi.

Toda pritegovati se ne pome-

ni pritegniti. Niti muha niti črnilnik niti strop ne morejo pritegniti človeka, pod ga pa lahko. Zato tudi človek stoji na podu, ne pa na steni in ne na stropu — zaradi tega namreč, ker ga priteguje pod z večjo silo kakor kar koli drugega.

Kako je s to rečjo? Zakaj je pod močnejši od stropa in stene?

Zato, ker je pod njim zemlja, ki mu pomaga.

Zemeljska krogla je od vseh reči, ki so nam blizu, največja in ima največjo maso. Čim večje maso ima kaka reč, tem močnejše poteguje. Zemeljska krogla priteguje močnejše od vsega drugega in zato zlahka pritegne vse k sebi.

Vse to vemo dobro iz lastnega izkustva. Vsakdo izmed nas se je že udaril na nos, ko je padel v objem zemlje. Ostale stvari pa, ki so manjše in lažje, nas pritegujejo tako šibko, da tega niti ne opazimo.

Tudi ruda, ki leži pod zemljo, priteguje k sebi. Ali ne bi mogli iznajti tak aparat, ki bi čutil to silo?

Tak aparat so že izumili.

To je zelo občutljiv aparat. Treba ga je varovati pred najmanjšim vetričem, pred sončnimi žarki in pred človekovim dihom. Niti če ga oddamo s trojno kovinsko steno, aparat ni niso več veljale. Sedaj so njegovo konstrukcijo zboljšali, da ga lahko uporabljamo tudi podnevi, kadar sije sonce.

Znotraj škatlice visi kakor prečka pri tehnici aluminijeva cevka na silno tanki nitki. Nit je iz kremenca ali iz zlitine dragocenih kovin platine in iridija. Na obeh koncih aluminijeve prečke so majčkene uteži. Aparat se imenuje "torzijska tehtnica."

To je tehtnica, pri kateri ni treba uporabljati nobenih uteži.

kaži občutljiva je tako, da že od daleč čuti utež. Približati ji je treba kakršen koli predmet in takoj se obrne k njemu tisti konec prečke, ki mu je bližji.

Ta aparat čuti tudi rudo, ki leži globoko pod zemljo.

Aparat je povrhu tako urejen, da sam zapisuje, kako se suče prečka. V ta namen je v njem obešeno na niti iz kremenca zrcalce. Od zrcalca pada svet na trak fotoaparata, ki mu je nasproti. Prečka se obrača zdaj na desno zdaj na levo in tako se zarisuje na filmskem traku krivulja.

Opazovalec prenaša ta aparat iz kraja v kraj. Kjer leži pod zemljo kakšna težka snov, na primer železna ruda, se prečka zasuje močnejše. Kjer je pod zemljo lažjša snov, na primer soli, se zasuje manj. Opazovalec oznamuje na zemljevidu s puščicami, v kateri smeri sila težnosti raste in v kateri pojema. Zadostuje, da pogledamo na takšen zemljevid, pa takoj vidimo, kje leži ruda: vse

ENAKOPRAVNOST

(Dalje prihodnjč)

Davor Čulič:

S POTOVANJA V JUŽNO AMERIKO

Ko je "Partizanka" priplula v južnoameriško pristanišče Rio de Janeiro, so pritekale na obalo cele čete policijskih agentov, stražnikov, raznih pristaniških uradnikov in mornarjev.

"Ladja je ruska. Nihče ne sme na obalo," je sporočil policijski agent, nervozen človek z izpitnim obrazom in neodkritimi očmi, ukaz brazilskih oblasti. Nismo se mogli izkrcati v Rio de Janeiro, ki je eno najlepših mest na svetu. Posadka "Partizanke" in potniki Italijani in Francozi niso bili prav nič začuden nad vedenjem tega policista, ki je bil nekoč narednik v ameriški okupacijski vojski v Italiji. Vsakomur na ladji je bilo jasno, da je ta človek, čeprav v civilu, še vedno pod severnoameriško komando. Njegovo pojasnilo pa je bilo nenavadno.

Še preden je ladja pristala ob obali, se je prav ta človek vtihotopil v skupino novinarjev na krov in "dobrohotno" povpraševal, kako je prav za prav tam "za železnim zastorom". Člani posadke so mu lepo obrazložili, kje je v resnici ta železni zastor in kdo ga je naredil. Pravljica o "ruski ladji", ki jo je pozneje na kopnem v družbi svojih, bolj izkušenih kolegov skoval, je bil po mnenju policijskega agenta najprimernejši način, da se zavaruje pred protesti potnikov. Vendar nam je napravil veliko uslugo; saj smo tudi z ladje same dognali, kdo je resnični gospodar te severnoameriške kolonije, katere vlada je prekinila diplomatske stike s Sovjetsko zvezo.

Bili smo že nestrpni, ko smo se bližali argentinski obali. Po dvanajsetih dneh potovanja po morju občuti človek nepremagljivo željo po trdnih tleh. Pa še nekaj drugega je bilo. Argentini je bila pred nami, dežela, kamor so odhajali nekoč številni evropski izseljenci. Kako je zdaj tam? Narasla La Plata je med Montevideom in Buenos Airesom prinašala v morje naplavine. Veliki zaliv je bil kakor motna mlaka po obilnem dežju. Morski vhod v Buenos Aires ni tako lep kakor vhod v pristanišče Rio de Janeiro. Pristali smo ponoči. Ko smo se izkazali z dokumenti, smo šli na obalo, kjer je bilo zbranih mnogo naših izseljencev, ki so že ves dan čakali na ladjo iz domovine. Povedali so nam, da je nekaj ur pred "Partizanko" priplula argentinska ladja "Tucuman" s fašisti in krvniki iz italijanskih taborišč. Dokumenti, ki jih je izdal Vatikan svojim varovancem, so zadostovali, da so jih sprejele argentinske oblasti pristržno, brez komplicirane procedure, ki se ji morajo podvreči navadni potniki. V štirih dneh v argentinski prestolnici smo se prepričali, da to mesto postaja vedno varnejše zavetišče pol-

puščiče kažejo nanjo. Kakor tečejo lovski psi s vseh strani k medvedovemu brlogu, prav tako kažejo tu vse puščiče na neko mesto. In na tem mestu bomo z gotovostjo zadeli na rudo, če vrtamo v globino. Delo ne bo zastoj.

Tako daje znanost človeku sposobnost, da vidi, kar je nevidnega in skrito globoko pod zemljo, da zasledi, česar prej ni mogel zaslediti niti z vidom niti s sluhom, niti z vonjem niti s tipom. Zdaj je svet zanj poln glasov in signalov, ki jih prej ni zaznaval.

Ti glasovi mu ne pripovedujejo samo o podzemeljskih zakladih, ampak ga tudi svarijo pred pretečimi nevarnostmi. Ista torzijska tehnika, ki tako dobro ve, kaj je pod zemljo, lahko pravočasno prisluhne začetnemu premikanju lav v globini, lahko pravočasno opozori ljudi na pripravljajoči se izbruh vulkana.

(Dalje prihodnjč)

Davor Čulič:

S POTOVANJA V JUŽNO AMERIKO

skih fašistov, ustašev, četnikov, rupnikovcev in drugih "izseljencev". Predsednik argentinske vlade Peron ni sicer — kakor njegovi predhodniki — imenoval matere božje za generala argentinske vojske, pač pa je namesto tega izpolnil svojo vojsko s krvniki, ki so se dobro priučili svoje obrti v zadnji vojni. Te nove delovne moči so našle v tej južnoameriški deželi varno zavetišče in dober zaslužek.

Razgovor z ljudmi iz domovine je bil našim izseljencem v največje veselje. Zdelo se jim je, da vidijo stare znance, od katerih so se davno ločili, in s katerimi se morajo pogovoriti o marsičem. Naglo se je razvilo pristno prijateljstvo med mornarji s "Partizanko" in med izseljenci, ki so nestrpno pričakovali trenutka, ko se bodo povrnili v rojstni kraj. V Buenos Airesu so nam hoteli ob vsaki priliki storiti kakšno uslugo: vodili so nas po vele mestnih ulicah, pokazali svoje društvene prostore, vabili so nas na svoje domove. Takoj si našel med njimi vodiča, ki te je vodil po ulicah in predmestjih Buenos Airesa.

To je veliko mesto, ki se je naglo razvilo po prvi svetovni vojni. Zdaj šteje s predmestji nad tri in pol milijona prebivalcev. Prvi trenutek dobi vtis lepo in moderno urejenega mesta. V središču križajo trge in nasade široke ulice z večnadstropnimi zgradbami, tudi mnogo nebotičnikov je. Prav posebno lepa je ulica "Devetega julija", med zgradbami in javnimi poslopji pa prihajajo najbolj do izraza nebotičnik Cavanah, katedrala, vladna palača, parlament in gledališče. Med vladnimi zgradbami in palačami ministrstev je največja palača vojnega ministrstva na trgu Colon. Pred to palačo paradirajo dan in noč argentinski vojaki v paradnih uniformah, ki so s svojim pruskim korakom, z opremo in sploh po vedenju močno podobni vojakom hitlerjevske Nemčije. V argentinski vojski je mnogo nemških instruktorjev, ki so na teh službenih mestih še izza prve svetovne vojne.

Buenos Aires je živahno mesto, posebno ponoči, ko na stotine barov, luksuznih zabavišč in umetniških dvoran vabi obiskovalce z izvrnimi "španskim" programom.

Periferija se zelo močno razlikuje od mestnega središča. Naši vodiči, ki so mnogo bolje poznali revna predmestja Dock Sood in Bocoup kakor pa prometna mestna središča, so nam pokazali vso bedo velenestne periferije. Daleč od središča životari delavstvo v bornih hišicah. Koče iz lesa in glin, krite

s pločevino, niso prav nič podobne zgradbam in vladnim palačam na trgu Colon. V Dock Soodu stanujejo cele družine pod mostovi ob umazani reki. Z nekaj deskami je stanovanje ločeno od sosedovega. Ko je opravljeno sezonsko delo na po-deželju okrog Buenos Airesa in prihajajo brezdomci v prestolnico, da bi našli delo in zaslužek, še prav posebno narase število prebivalstva pod mostovi v Dock Soodu. Ob glavni cesti iz Buenos Airesa v La Plata smo videli kolibe, ki so jih delavci zgradili v nekaj urah. Gradivo je les, zemlja in pločevina. Peron je obljubljal delavstvu v svojem volilnem programu velike socialne reforme in znatno izboljšanje življenjskih pogojev. Pri obljubi pa je tudi ostalo. Namesto stanovanjskih hiš grade vojašnice, stradalke ceste in letališča v južni Argentini.

Pristanišče je zelo prostorno, ima mnogo pomolov, skladišče in silosov. Iz pristaniškega pasu, ki je ograjen z betonom in žico, vodi edini izhod skozi carinarno, kjer podrobno pregledujejo potnike, ki so prispe-li. Stikajo jim po žepih, obračajo hlače, preiskujejo nogavice. Po pregledu se carinski uradnik spoštljivo priklanja: "To je moja dolžnost," da ne bi kdo prenesel kakšne stvari z ladje ... V pristaniškem pasu nam je vodič pokazal ogromne zaboje, za katere argentinska oblast še ni našla primernejšega mesta. V njih je bil star vojni material in zarjaveli kmetijski stroji. Te zaboje kakor tudi kolone avtobusov, ki so v Severni Ameriki prevozili na desettisoče kilometrov, so poslali "gospodarji dveh Amerik" kot pomoč za Argentino. Carinarji niso niti odprli teh zabojev, niti pregledali avtobusov. ZDA so ob takih olajšavah seveda dobro trgovale.

Med našim bivanjem v Buenos Airesu so bančni uradniki začeli stavko. Ta stavka je značilna za tamkajšnje razmere. Pred bankami je policija skr-

bela za red. V nekaj dneh je zastalo vse poslovno življenje. Bančni uradniki kakor tudi drugi argentinski delavci in nameščenci so zahtevali večje plače. Vlada je poskušala zdobiti stavko s pomočjo dijakov trgovskih šol. Dijaki pa niso hoteli delati. Vlad je izdala posebne ukrepe, ker so bil stavke po uradnem mnenju — naperjene proti izpolnitvi Peronovega načrta. V lepi argentinski prestolnici delovni človek kljub Peronovim obljubam težko živi. Cene življenjskih potrebščin in industrijskih izdelkov neprestano skačejo, mezde pa so vedno iste. Borbo med ameriškim in argentinskim kapitalom najbolj občuti argentinski delavec, ki plačuje za kruh vsak dan več, in v deželi, ki je na mesu najbolj bogata, uživa meso najslabše kakovosti. Zato pa seveda predelavajo in konservirajo izvrstno argentinsko meso v ameriških in angleških tovarnah.

V pristanišču Buenos Airesa je le redkokdaj zbranih toliko ljudi, kakor jih je bilo ob odhodu "Partizanke". S težavo smo se prerili do ladje. Severno pristanišče so napolnili ljudje, ki so prepotovali tudi po več sto kilometrov, da bi se pozdravili s prijatelji, ki se vračajo v domovino. Ostalo jim je še upanje, da se bodo z enim naslednjih transportov vrnili tudi sami v rojstni kraj.

Od zvestih tovarišev pa se niso poslavliali samo njihovi rojaki. Bili so tu tudi ljudje iz tujih dežel in celo rojeni Argentinci, ki jih je z našimi izseljenci zblížalo skupno delo in borba za delavske pravice. Odhajajo ljudje, ki so skupno z njimi ustvarili bogastvo Argentine. Kdo pa prihaja iz Evrope na njihovo mesto? Kakšne ljudi dovažata družba "Doderot" s svojimi ladjami "Tucuman", "Santa Cruz" in drugimi iz italijanskih taborišč?

Z lastnimi očmi so argentinski delavci videli, kako je izkrcal "Tucuman" andersovce in ustaše neposredno pred priho-

dom "Partizanke". Vatikan pošilja brez prestanka svoje varovance, prevozniško društvo "Doderot" pa opravlja delo, ki prinaša bogate dobičke. V argentinski deželi nudi Vatikan skrivališče fašističnim zločincem. Zaradi teh ubijalcev žena in otrok, ki jih argentinska vlada sprejema z odprtimi rokami in jim daje delo v svojih podjetjih, izgubljajo argentinski delavci vsakdanji kruh. Mečejo jih na cesto. V argentinskih vojaških krogih iz dneva v dan bolj cenijo "strokovnjaške" pilote, ki so v različnih fašističnih formacijah rušili evropska mesta in pobijali nedolžne ljudi. Ti poštene in sposobni ljudje pa, ki se zdaj vračajo v svojo domovino, pač nikdar ne bi mogli dobiti argentinskega državljanstva, kakor so ga dobili fašistični piloti in mehaniki. V nekaj dneh so postali argentinski državljani, dobili oficirske čine in visoke plače v armadi.

O tem razpravljajo skupine argentinskih delavcev, ko v pristanišču zadnjič pozdravljajo svoje stare, dolgoletne prijatelje. Za delovne ljudi v Argentini pač nihče ne zanima zanje. Nikogar ni bolela glava, če so delavci v množicah umirali pri graditvi predorov in podzemeljskih železnic. Kako skrbno pa sprejemajo zdaj v Argentini vojne zločince! Katoliške organizacije odpirajo svojo "dobra srca" in nudijo pribežališče "izseljencem", pomagajo jim z denarjem, ustanavljajo za nje menze, dajejo jim streho v cerkvenih hišah. Nad 3600 ustašev, 1700 rupnikovcev in 270 četnikov živi v Argentini v sen-ci in varstvu Vatikana.

Še zadnji znak sirene in "Partizanka" je z nekaj sto ginjenimi ljudmi na krovu zapustila Buenos Aires. S pomolov maha na tisoče rok v zadnji pozdrav. "Bodite srečni, tovariši!" Za "Partizanko" pa je odplul na odprto gladino tudi "Tucuman", ki odhaja prazen po svoj novi tovor v fašistična taborišča v Italijo.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

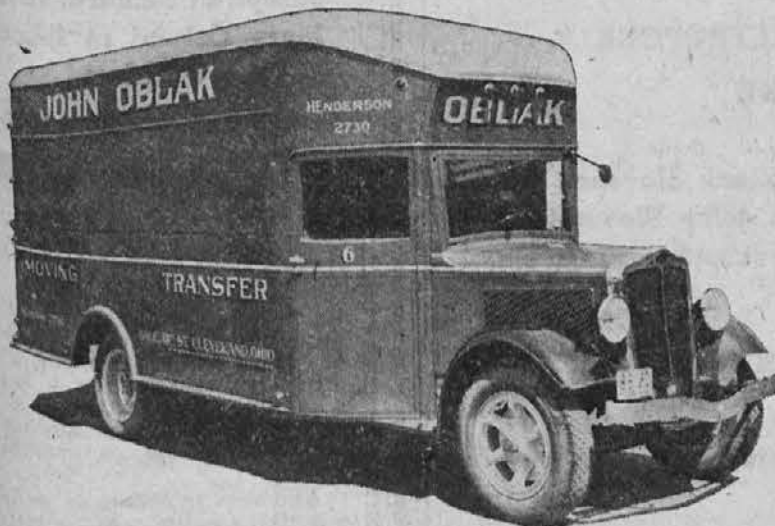
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

Endicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

\$2163.45 REWARD!

Uncle Sam will pay to any wage earner thrifty enough to tuck away only \$3.75 a week in U. S. Security Bonds for the next ten years, the sum of \$2,163.45.

And Uncle Sam will help you tuck it away, too—automatically, each and every week—through the Payroll Savings Plan where you work.

Sign up for the Payroll Savings Plan today during the Security Loan Drive—and be well rewarded with financial security ten years from now.

P. S. If you are in business or a profession, and the Payroll Savings Plan is not available to you, you can sign up for the Bond-A-Month Plan at your local bank.

**PICK OUT YOUR
OWN REWARD
HERE!**

SAVE EACH WEEK	AND YOU WILL HAVE		
	In 1 Year	In 5 Years	In 10 Years
\$ 2.50	\$130.00	\$ 668.97	\$ 1,440.84
3.75	195.00	1,004.20	2,163.45
7.50	390.00	2,009.02	4,329.02
12.50	650.00	3,348.95	7,217.20
18.75	975.00	5,024.24	10,828.74

America's Security is YOUR Security

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Listnickij je radostno sprejel premestitev. Se isti dan se je odpeljal v Dvinsk, kjer je bil štirinajsti polk, se naslednji dan že predstavil poveljniku polka, polkovniku Bikadorotu, in z zadovoljstvom ugotovil resničnost besed načelnika divizijskega poveljstva: častniki so bili večinoma monarhisti; kozakov je bilo dve tretjini, drugi so bili starobredniki iz okrajev Horskoga ustja, kumilženskega, glazunovskega in drugih, zato je bilo revolucionarno razpoloženje; začasni vladi so nera-

Daily Dozen

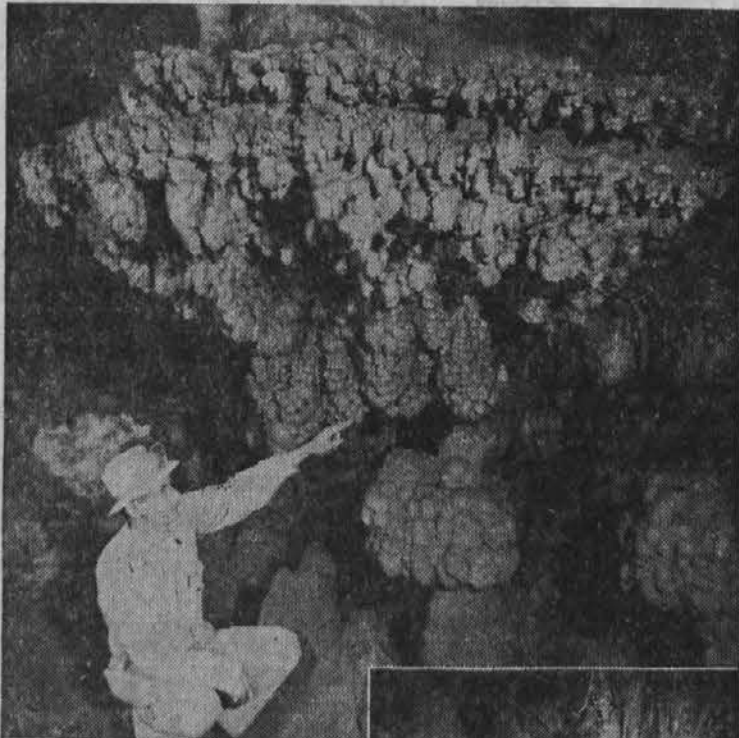

Physical fitness, an essential in the nursing profession, is one of the important goals set for students at Cook County School of Nursing. Located in the heart of Chicago's famous Medical Center this modern nurses' residence and training ground utilizes a big city rooftop for Summer practice in keeping fit. Its solarium and huge open deck are gay spots in recreation hours.

Summer students from all parts of the country include many who are taking a five year collegiate course. This leads to both a college degree and a diploma in nursing, and is open to both men and women. Cook County has affiliations with accredited colleges in Illinois, Pennsylvania, Iowa, Michigan and Wisconsin.

Edna S. Newman, director of the school, is already receiving applications for the regular Fall classes which open in September.

Where Jesse James Hid Out

Shown here are two scenes from Meramec Caverns, on U.S. 66 at Stanton, Mo. The scene at the right shows the famed Stage Curtain, formed of sparkling calcite crystals, which glows in color. It is 68 feet high, 47 feet wide. Above Lester Dill, owner of the caverns, only five stories above the world, points out the "bunches of grapes" hanging from the unique winetable, all formed over millions of years by the slow action of dripping water. It is the largest ragonite in the world.

In the 1870's, Jesse James and his gang hid out in the caverns to divide their loot. The present claimant to be Jesse James, one Frank Dalton, 100 years old, has been invited to the caves this summer. Meramec Caverns are 60 miles from St. Louis, has been visited by more than 1,000,000 persons.

nuto". Oddelki polka so odšli v Petrograd. Sedmega julija so kopita kozaskih konj že peketala po prestolnicnih cestah, tlakovanih z lesenimi kockami.

Polk se je nastanil na Nevskem. Stotnijo Listnickega so odvedli v izpraznjene trgovske prostore. Kozake so pričakovali nestrpno in radostno, o tem je zgovorno pričala skrbnost prestolnicnih oblasti, ki so z njo vnaprej opremili za kozake do ločena bivališča. Na novo prepletkane stene so bile opneno bele, z leskom so se svetili čisto odrgnjeni podi z novih smrekovih pogradov je dišalo po smolih; skoraj udobno je bilo v svetlem, čednem podprtiličju. Listnickij je žmeril pod ščipalnikom, hodil vzdolž slepljivo belih sten in uvideval, da si kaj boljše glede udobnosti niti ne more želeli. Zadovoljen s pregledom se je v spremstvu majhnega, izbrano oblečenega predstavnika mestne uprave, čigar dolžnost je bila skrbeti za kozake, odpravil proti izhodu na dvorišče, tedaj pa se je pripeljal neprijeten dogodek: ko je prijel za kljuko pri vratih, je zagledal na steni mojstrsko z nekim ostrim predmetom izdobljeno risbo — pasjo glavo z odprtim gobcem in metlo. Očividno je nekdo izmed delavcev, ki so morali urediti prostore, vedel za koga so namenjeni...

— Kaj je to? — je vprašal Listnickij spremljajočega predstavnika in trznil z obrvmi. Ta je preletel risbo z urnimi mišjimi očmi in preplašeno zapostel. Kri mu je tako silno udarila v obraz, da je še celo poškrbneli ovrtnik srajce nekako pordel pod njim...

— Oprostite, gospod častnik... hudobna roka...

— Upam, da so brez vaše vednosti upodobili tu grb oprčnine?

— Kaj neki mislite?! Kaj neki mislite?!... Oprostite, prosim!... Boljševiška objest!... Kak neprimerno prav se je drznil! Pri priči bom zaukazal na novo prebeliti steno. Hudič vedi!... Oprostite... tak neljub prijetljaj... Lahko vam zagotovim, da je mene sram sprico tuje nizkosti...

Listnickemu se je resnično zasmilil učeni, zbegani mešan.

Beauty Enroute

Mary Shipp, the "Kathleen" on NBC's "The Aldrich Family" before leaving for vacation takes time out to give you a few pertinent beauty tips on travel grooming. First, whether your vacation is of long or short duration, select one piece of luggage that will hold your individual cosmetic needs. Whether you travel by plane, train, boat or automobile, pack cosmetics in an easy to carry case so they're readily available throughout the trip. Pack all cosmetic containers securely. Be sure jar tops are fastened tightly. If your carrying case lacks straps to hold jars securely, place breakable containers in shoe bags for protection.

Invariably make-up repair is needed enroute, so you'll look your prettiest greeting old friends or meeting new ones. Keep repair kits such as liquid cleanser, fresh make-up and sterile, absorbent Red Cross Cotton Balls at top of carrying case. It's a good idea to have handy nail polish remover and nail polish the same shade as that used for your going away manicure. If you have a chipped nail, problem enroute you'll find that cotton balls are as handy for removing nail polish as they are for removing travel grime; just use them with face cleanser.

Omečil je neizprosno hladni pogled in zadržano rekel:

— Umetnik se je malo uračunal — kozaki pač ne poznajo ruske zgodovine. Iz tega pa še ne sledi, da smemo podzigit tak odnos do sebe...

Predstavnika je s trdim, negovanim nohtom praskal iz bele risbo, si mazal dragi angleški površnik z drobnim belim prahom, ki se je usedel nanj, in se stegoval na prste pred steno. Listnickij si je brisal ščipalnik in se smejal, a trpka, žolčljiva žalost ga je hipoma prevzela.

— "Vidiš, kako nas sprejemajo, in pogled, kaj se skriva za vnanjo, vidno platjo!... Pa nas menda vendar ne vidi vsa Rusija v podobni oprčnikov?" — je premišljeval, ko je stopal po dvorišču s konjarnam in površno, v nemarno poslušal besede za njim hitečega predstavnika.

V globoki, široki vodnjak na dvorišču so poševno padali sončni žarki. Skozi okna mnogonadstropnih hiš so se stanovančiki sklanjali ven in ogledovali kozake, ki so napolnili vse dvorišče, stotnija je razmeščala konje v konjušnici. Prosti kozaki so stali v gručah in čepeli v hladu ob stenah.

— Zakaj pa ne greste noter, dečki? — je Listnickij vprašal najbližje.

— Ne mudi se, gospod stotnik.

— Še preobjedli se bomo tam. — Najprej pospravimo konje, potlej pa.

Listnickij je natančno pregledoval skladišče, določeno za konjušnico, poskušal si je nadeti prejšnjo neljubeznivo do spremljajočega ga predstavnika, zato je rekel:

— Dogovorite se, s komer je treba, in sporazumite se o tem. — Vsekakor nam morate prebiti še ena vrata. Saj vendar ne moremo imeti za sto dvajset konj samo troje vrat! Tako bi potrebovali za primer sile pol ure, preden bi spravili konje na plan... Čudno! Kaj bi nemara ne bilo mogoče s tem dejstvom že poprej računati? Prisiljen sem o tem poročati poveljniku polka.

Ko je Listnickij dobil takojšnje zagotovilo, da bodo še danes prebite ne ana sama, ampak dvojna vrata, se je poslovil od predstavnika; suho se mu je zahvalil za prizadevanja, izdal povelje o določitvi dnevnih straž in odšel v drugo nadstropje, v začasno stanovanje, dodeljeno častnikom stotnije. Spotoma si je razpel platneni jopič, si obrisal znoj izpod ščitka, po zadnjih stopnicah stopil v svojo sobo in radostno občutil težki, vlažni hlad prostorov. V stanovanju ni bilo razen nadporočnika Atarščikova nikogar.

— Kje so pa drugi? — je vprašal Listnickij, se zleknil na visečo ponjavo in težko spustil noge v zaprašenih škornjih.

— Zunaj. Ogledujejo Petrograd.

— Kaj pa ti?

— No, veš, ne gre. Se sesti niso utegnili, že vsi hkrati v mesto. Ravno prebiram, kaj se je zgodilo tukaj pred dvema dnevoma. Zanimivo!

Listnickij je molče ležal, čutil, kako ga na hrbtu prijetno hladi prepotena srajca, prelen je bil, da bi vstal in se umil, pokazala se je utrujenost spričo potovanja. Prisilil se je, vstal in poklical strežaja. Preoblekel si je perilo, se dolgo umival, zadovoljno prhal in si s kosmato brisačo drgnil polni vrat s sivim nadihom ogorelosti.

— Umij se, Vanja, — je nasvetoval Atarščikovu: — Še enkrat sem lažji... No, torej, kaj je v časopisih?

— Vsekakor se bom najprej umil. Ni slabo, praviš?... In kaj je v časopisih? — Opis boljšešviškega nastopa, vladni ukrepi... Beri!

Listnickega je udobrovoljilo umivanje in je ravno vzel časopis, a poklicali so ga k poveljniku polka. Nevoljno se je dvignil, oblekel drug jopič, dišeč po milu, pošteno zmečkan od potovanja, opasal sabljo in stopil na ulico. Ko je odšel na drugo stran, se je obrnil in si ogledal hišo, kjer se je nastanila stotnija. Na zunaj se hiša po obliki ni v ničemer razlikovala od drugih: bila je petnadstropna, obložena s sivim, luknjičavim kamenjem in je stala v ravni vrsti enakih hiš. Listnickij si je prižgal in se počasi napotil po hodniku. V gosti množici so kakor jene plavalji moški slamniki, trdi klobuki, kapice in umetno preprosti in izbrani ženski klobuki. V široki reki je poredkoma zamigljala kakor zelen demokracičen madež vojaška čepica in izginila, preplavljena z valovanjem pisanih barv.

Od morja je lahno pihljala oživljajoča, hladna sapica, a se je zaletavala ob strme sklade poslopj in se raztekala v tenkih, neenakomernih tokovih. Po jeklenem, motnem nebu z vijoličnim odtokom so plavalji proti jugu oblaki. Njihovi mlečnobeli, zobčasti grebeni so bili ostro izoblikovani. Nad mestom je ležala soparna zatohlica pred dežjem. Smrdelo je po razgretim asfaltu, bencinskem dimu, bližnjem morju, dražljivo neprijetnem vonju ženskih dišav in še po kdo ve kakšni mešani, nedoločljivi zmesi duhov, lastni vsakemu velikemu mestu.

Listnickij je kadil, počasi šel po desni strani hodnika in poredkoma ujel na sebi skrivne spoštljive poglede mimo idočih. Spočetka mu je bilo nekako neprijetno spričo zmečkanega jopiča in ponošene čepice, potem pa je razsodil, da se vojak u bojišča sploh ni treba nič sramovati spričo svoje vnanjosti, tem manj pa njemu, ki je šele danes stopil iz železniškega voza.

Na hodnikih so ležale lene, oljatorumene senčne lise platnenih napuščev, razpetih nad vhodi v trgovine in kavarne. Veter je pozibaval in trepal zbledelo platno, lise na pločnikih so se premikale in se izmikale ljudem izpod teptajočih nog. Ne glede na čas po kosilu, je na nabrežju mrgolelo ljudi. Listnickij se je v vojnih letih odvalil mesta, zato je z radostnim zadovoljstvom vsrkaval vase mnogoglasni hrušč, prepleten s smehom, avtomobilskimi trobami in klicanjem prodajalcev časopisov; počutil se je domačega, sorodnega v tej množici dostojno oblečenih starih ljudi, vendar je premišljeval:

"Kako ste zdaj vsi zadovoljni, veseli, srečni, vsi: trgovci, borzni mešetarji, uradniki raznih stopenj, posestniki, ljudje

modre krvi! Kaj pa je bilo z vami pred tremi dnevi? Kakšni ste bili, ko sta se sodruga in soldateska kakor raztopljena ruda razlila po temle nabrežju, po ulicah? Odkrito povedano, privoščim vam in vam ne privoščim. Tudi ne vem, kako naj se veselimo vaše blaginje...

Poskusil je razčleniti svoje razdvojeno občutje, najti razlog za zanj in brez težav je razsodil: zato tako misli in čuti, ker sta ga vojska in tisto, kar je moral tam preživeti, odmaknila od te trume starih in zadovoljnih.

"No, tale mladi, spitan, — je pomislil, ko se je srečal z očmi z debelim, rdečeličnim in golobradim moškim, — zakaj neki tale ni na bojišču? Verjetno

PACKER

40 ur tedensko. — Tedenska plača. Mora biti starosti izven vojaškega vpoklica.
THE UPJOHN CO.
1740 Chester Ave.

FARMA NAPRODAJ

v Perry, O., 20 akrov obdelane zemlje; 7 akrov šume, 3 akre trte, in vsa poslopja, štala; hiša s 5 sobami. Vse udobnosti. Prodaja se zaradi bolezni. Poizve se na
21950 E. MILLER AVE.

FORNEZI

Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5 — premenjamo stare na olje. Thermostat.
CHESTER HEATING CO.,
1193 Addison Rd., EN 0487
Govorimo slovensko

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY

Frances Zulich
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno za varovalnino.

JUGOSLOVANSKE POŠTNE ZNAMKE

dobite pri
AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALE KOT NOVI. ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

A. Malnar

Cementna dela
1001 E. 74. St.
EN 4871

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

je sin kakega tovarnarja ali trgovskega verzičnika, izmuznil se je, lopov, službi, požvižga se na domovino, "dela za obrambo", se redi in uživa ljubezen žensk...

(Dalje prihodnjič)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

NAPRODAJ JE

1½ akra zemlje; tri-četrť je prazne in ena četrťina je gozda. V novi slovenski naselbini. Poizve se pri tretji hiši na desno, južno od Euclid Ave., na
3176 RICHMOND RD.

STAREJŠA ŽENSKA

dobi delo za oskrbo dveh otrok in opravljanje lahkih hišnih del; mora ostati preko noči. Starši so zaposleni.

Pokličite na dom KE 2523 ali v trgovino GL 3373

STREPTOMYCIN

ZA STARO DOMOVINO
PO NAJNIZJI CENI
ASPINWALL DRUG CO.
786 E. 152 ST., GL 2149

Išče se

MOŠKE

ZA 1. IN 2. SIFT
čas in pol za delo nad 40 ur

LESNI ODDELEK

KOVINSKI ODDELEK

Bazična plača poleg premije bonus za 2. sift
Na uslugo je kafeterija
Upošlamo tudi nedavno došle imigrante

WHITE

SEWING MACHINE CORP.
1231 MAIN AVE.

Vas muči glavobol?

Nabavite si najboljšie tablete proti glavobolu v naši lekarni. Cena 50c.

Mandel Drug

LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 WATERLOO RD.

Cleveland 10, Ohio
Lekarna, odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah

V blag spomin

prve obletnice smrti našega dragega, nepozabnega soproga in očeta

Joseph VIDMAR

Blagopokojnik je svoje mile oči zatisnil dne 27. julija 1947

Eno leto je poteklo odkar Te več med nami ni. žalostna so naša srca, spomin na Te pa še živi.

V miru sladko le počivaj, zemeljskih rešen si nadlog. usoda je hotela, da ostaviš moral si Tvoje drage.

Žalujoci ostali:

Frances Vidmar, soproga
Joseph in Richard, sinova
Mary Oslund in Alice
Tekavec, hčeri

Cleveland, Ohio, 27. julija 1948

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora. Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013